

Valintaesitys maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön käsittelyyn

Hankkeen julkinen nimi	OSTY – Osatyökykyisten työllistäminen
Hakemusnumero	202293
Valintakokouksen päivämäärä	1.9.2023
Hakijan virallinen nimi	Laurea-ammattikorkeakoulu Oy
Osatoteuttajat	-
Toimintalinja	4 Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi
Erityistavoite	4.1. Polkuja töihin
Alkamispäivämäärä	1.11.2023
Päätymispäivämäärä	31.10.2026

Hakijan esittämä kuvaus hankkeen sisällöstä

Osatyökykyinen-termiä käytetään kuvaamaan ihmistä, jonka työkyky on alentunut esimerkiksi sairauden vuoksi. Suomessa on 1,9 miljoonaa ihmistä, joilla on krooninen vaiva tai vamma ja 600 000, jotka kokevat työkykynsä alentuneeksi (Suomen sosiaali ja terveys ry SOSTE 2018). Osatyökykyisyyden määritelmä on kuitenkin kaikkea muuta kuin yksiselitteinen. Osatyökykyiset eivät ole yhtenäinen ryhmä vaan moninainen joukko ihmisiä, joiden työkyvyn aste ja sen päivittäinen vaihtelu ovat erilaisia.

Suurista yksilöllisistä eroista huolimatta osatyökykyisyyteen liittyy stereotypioita, mikä näkyy yritysten epävarmuutena palkata osatyökykyisiä (Haatanen 2022). Sosiaali- ja terveysministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön (2017) mukaan yritykset toivovat lisää tietoa henkilön rajoitteista rekrytointipäätöksen tueksi. Vaikka tiedon halu on ymmärrettävää ja voi parhaassa tapauksessa lisätä ymmärrystä, se asettaa osatyökykyiset kuitenkin huonompaan asemaan yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Sairauteen tai vammaan liittyvät tiedot ovat laissa määritelty arkaluontoisiksi tiedoiksi, eikä työnantaja saa kerätä tai käsitellä niitä ilman lupaa (Finlex 2004).

Osatyökykyisillä on vaikeuksia työllistyä. Yhtenä syynä tälle voi olla juuri stereotypiat, jossa osatyökykyisen oletetaan sairastavan paljon ja työkyvyn asteen olevan pieni. Osatyökykyisyydestä puhuminen voi ohjata ajattelemaan työn esteitä ja ihmisen rajoitteita osaamisen ja työkyvyn sijaan. Tämä sanavalintojen vaikutus syntyy mielikuviiin tunnetaan myös framing-vinoumana (Bazerman & Moore 2013, 95). Myös osatyökykyinen itse saattaa alkaa identifioitua osatyökykyiseksi ja ajatella itseään rajoitteidensa kautta. Tämä voi heikentää hänen kyvykkyyden kokemustaan. Kyvykkyyden kokemus vaikuttaa muun muassa siihen, mihin ihminen ryhtyy ja mihin ei (Bandura 1997), joten kyvykkyyden kokemuksen heikentyminen voi huonontaa osatyökykyisen työllistymismahdollisuuksia.

OSTY-hankkeen lähtökohtana on pyrkiä vaikuttamaan näihin vinoumiin (stereotypiat ja framing) siten, että huomio siirtyisi osatyökykyisen rajoitteista hänen työkykynsä ja osaamiseensa ja asettaisi heidät siten yhdenvertaisempaan asemaan työhaussa. Hankkeen kohderyhmä on osatyökykyiset, joiden osatyökykyisyyden syy on muille näkymättömissä eli he kärsivät esimerkiksi kipuoireista, neurologisista tai long covid -oireista. Oireiden näkymättömyys on tälle ryhmälle sekä etu että haaste. Etuna on se, että osatyökykyisyys ei ole rekrytointitilanteessa nähtävissä ja heikennä työllistymismahdollisuuksia, ellei

osatyökykyinen itse ota asiaa puheeksi. Haasteena on, ettei työelämässä oleva osatyökykyinen välttämättä saa tukea, koska osatyökykyisyyteen ei uskota. Tämä voi heikentää osatyökykyisen työkykyä ja johtaa jopa työkyvyttömyyteen tai työuupumukseen. Näissä ryhmissä yhteistä on myös se, että oireiden voimakkuus vaihtelee ja siksi työelämän joustot (etätö, joustava työaika, osa-aikaisuus) auttaisivat parantamaan työn tekemisen mahdollisuuksia ja säilyttämään työkyvyn.

OSTY-hankkeessa tavoitteena on auttaa kohderyhmään kuuluvia osatyökykyisiä työllistymään sekä kehittää työllistymistä tukevaa mallia hankkeessa luotavassa yhteistyöverkostossa. Mallia kehitetään ja pilotoidaan palvelumuotoilua hyödyntäen. Ensimmäisen pilotin tarkoituksena on pyrkiä vahvistamaan osatyökykyisten kyvykkyyden kokemusta siirtämällä huomio heidän rajoitteistaan heidän osaamiseensa ja työkykyynsä. Seuraavien kokeilujen toteutus suunnitellaan osatyökykyisiltä, työnantajilta ja muilta sidosryhmiltä kerättäviin tietoihin pohjautuen. Suunnittelua toteutetaan yhteiskehittämällä palvelumuotoilun työpajoissa, joihin tavoitellaan eri näkökulmia edustavia sidosryhmiä. Hankkeen tavoitteena on vuorovaikutus työnantajien kanssa ja lisätä heidän halukkuuttaan rekrytoida osatyökykyisiä. Viestinnällä yritetään vaikuttaa siihen, miten erityisesti kohderyhmän osatyökykyiset nähdään ja korostamaan työnantajille sitä, että osatyökykyisillä on paljon työkykyä ja osaamista tarjolla.

Lisätietoja hakemuksesta

Hanke kohdistuu Uudellemaalle. ESR-rahoituksen lisäksi hankkeeseen sisältyy toteuttajan omarahoitusta 132 453 € eli 25 % kokonaisrahoituksesta.

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Hankkeen kustannusarvio yhteensä	529 809 €
Hankkeen rahoitussuunnitelma yhteensä	529 809 €
Hankkeelle esitetty tuen enimmäismäärä	397 356 € (75 %)

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanke on ohjelma-asiakirjan mukainen ja rahoituskelpoinen ja se täyttää kaikki rahoitettavilta hankkeilta edellytetyt yleiset valintaperusteet. Hanke tukee Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue ja rakennepolitiikan ohjelman erityistavoitetta 4.1. Polkuja töihin.

Hankkeella on yhteyttä haun Uudenmaan alueellista painotukseen ”Ratkaisujen hakeminen kohtaantongelmiin ja osaavan työvoiman tarpeisiin erityisesti rakennus-, ICT- sekä majoitus- ja ravitsemisaloilla.” Tämä ei kuitenkaan ole keskeinen kehittämiskohde.

Tavoitteena on auttaa kohderyhmään kuuluvia osatyökykyisiä työllistymään ICT-alalle, hyödyntäen alan joustavuutta muhin toimialoihin verrattuna (mm. mahdollisuus etätöihin, osa-aikaiseen työhön sekä joustavaan työaikaan). Lisäksi tavoitteena on kehittää työllistymistä tukevaa mallia hankkeessa luotavassa yhteistyöverkostossa. Hankkeella on selkeät määrälliset työllistymistavoitteet. Osallistujamääräksi on arvioitu 30, joista kaikkien odotetaan työllistyvän. Yrityksiä on arvioitu osallistuvan 20.

Kokonaisuudessaan hanke vastaa melko hyvin erityistavoitteen 4.1. valintaperusteita. Hanke tukeekin hyvin työllisyyden edistämisen valintaperustetta. Toimijoiden yhteistyöhön liittyvään valintaperusteeseen hanke vastaa kohtuullisesti. Hankkeessa kehitetään uudenlaisia ratkaisuja tai tuotetaan erityistä lisäarvoa olemassa oleviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden edistämiseksi ja syrjinnän ehkäisemiseksi.

Kohderyhmäläisiin kohdistuu stereotyyppisiä, jotka vaikuttavat negatiivisesti työllistymismahdollisuuksiin. Hanke ottaa tämän huomioon ja pyrkii vähentämään tätä.

Hanke edistää myös kohtaantoa. Hankkeen pilotteihin osallistuvat osatyökykyiset ja yritykset pyritään saamaan Uudenmaan alueelta ICT-toimialoilta, jotta työnhakijoita ja työpaikkoja saataisiin kohtaamaan.

Hakemus menestyi erityistavoitekohtaisessa arvioinnissa hyvin, se sai pisteitä 30/47.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Hanke esitetään rahoitettavaksi Uudenmaan maakunnan rahoituskehystä rahoittajan arvio -kohdassa esitetyin perustein.

Hakemus on arvioitu Hämeen ELY-keskuksen ESR+ -arviointiryhmän kokouksessa 4.5.2023 (yleiset valintaperusteet) ja 5.6.2023 (erityiset valintaperusteet). Arvioinnissa on huomioitu asiantuntijakommentit (kommenttikierros 8.-31.5.2023).

Hakijan kanssa käydään neuvottelut hankkeen tavoitteiden, toimenpiteiden ja kustannusarvion tarkentamiseksi. Asiantuntijakommenteissa annetut kehittämissuositukset huomioidaan neuvotteluissa.

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä

Kyllä